

Vandra Pilgrimsleden – mellan Husaby och Forshem

Kinnekulle är det mest kända av de västgötska plåtåbergen. Den terrassformade profilen syns vida omkring. Terrassformen beror på skillnader i hårdhet hos de lagrade bergarterna. Kinnekulles högsta punkt är 306 meter över havet och ligger på Högekullen.

Tack vare den näringsrika berggrunden har Kinnekulle en mycket varierande natur. För den naturintresserade är Kinnekulle ett riktigt paradiset. Du kan njuta av lumiga ädellövskogar, hagmarker med månghundraåriga ekar, blomsterrika betesmarker, gran- och tallskogar, klippstränder och mycket mer.

På Kinnekulle har det bott människor i flera tusen år och det finns spår av bebyggelse från stenåldern. Herrgårdskulturen blomstrade på Kinnekulle under 1600-, 1700- och 1800-talen och på västsidan av berget finns ett flertal ståtliga gods med anor från medeltiden. På Kinnekulle har stenbrytning bedrivits i stor skala och det finns gott om lämningar av stenbrott och stora kalkbruk. Det fanns flera väl utbyggda hamnar för utskeppning av sten och kalk från Kinnekulle. Runt sekelskiftet 1900 tillkom järnvägen.

Kinnekulle är fantastiskt och rikt på upplevelser av olika slag, sådana som man gärna drar sig till minnes när höstmörkret faller på. Det är dessutom tillgängligt året om, sommar som vinter. Den ena dagen är inte den andra lik och du bestämmer själv takten i ditt utforskande av trakten.

Kortfattad beskrivning av turen

Turen utgår från Lidköping och är en dagstur på pilgrimsleden mellan Husaby och Forshem.

Det går lika bra att starta i Forshem och avsluta i Husaby. Mer material inför vandringen finner du i Husaby kyrka och i Forshems kyrka. Där finns också ett pilgrimspass, som du kan stämpla vid framkomsten. OBS! Det finns ingen möjlighet att fylla på vatten utmed leden. I Husaby finns kiosk och café under högsäsong, i Gössäter ett café i anslutning till bokmärkesmuseet. Ta med en ordentlig matsäck och rikligt med dryck.

Restid: buss från Lidköping ca 20 min, tåg Forshem till Lidköping ca 30 min.

Längd på turen: ca 22 km

Turtyp: Naturskön vandring på väl markerad led.

Pilgrimsvandrare med Kinnekulle framför sig.

Upplev vårt underbara landskap

Kinnekulles naturreservat

Hela Kinnekulle är ett Natura 2000-område. På Kinnekulle finns det totalt 19 naturreservat. När du vandrar pilgrimsleden passerar du fyra av dem.

I *Halla*, sydväst om Husaby, ligger "Lasses grotta" – en enkel stenbostad där Lasse och Inga Eriksson bodde i slutet av 1800-talet. Från byggnaden kan man göra avstickare utmed Kinnekulle vandringsled, antingen västerut på en vacker stig i skogen längs sandstenskleven eller norrut genom trädklädda betesmarker. Naturreservatet *Blomberg* omfattar bland annat flera ekhagar.

Österplana hed och vall är Kinnekulles största naturreservat och sträcker sig längs bergets östra sida. Reservatet ligger på den karga kalkstensplatån och växtligheten är mycket speciell. Här trivs flera olika sorters orkidéer och många andra sällsynta växter. Det finns även mindre områden med slätterängar och skogsmark.

Foto: Helena Långström Schön.

Martorpsfallet och Bratteforsfallet är två vackra vattenfall när det finns mycket vatten i markerna. Den bästa tiden att se dem är på våren, innan bäckarna torkar ut. Även vintertid är fallen värda ett besök, när stora istappar hänger på bergväggarna.

Naturreservatet *Törnsäter* ligger på sandstensplatån på Kinnekulles östsida. Reservatet består av lövskog och öppna och trädklädda betesmarker.

Skälvums kyrka

Kyrkan är uppförd i huggen sandsten och kan ses som ett mönster för västsvensk romansk stil. Kyrkan är från omkring år 1130. Othelrik, en av de förnämsta västgötska stenmästarna, har byggt kyrkan, vilket framgår av inskriften över ingången.

Husaby kyrka, St. Sigfrids källa och biskopsborgen

Den mäktiga tornbyggnaden till Husaby kyrka brukar dateras till slutet av 1000-talet och är en av vårt lands äldsta byggnader. Inne i kyrkan är den medeltida prägeln fortfarande stark.

Strax nordost om Husaby kyrka ligger St. Sigfrids källa där Sveriges första kristna kung Olof Skötkonung sägs vara döpt.

"Bissgården" i Husaby skänktes av Olof Skötkonung till den förste biskopen i Husaby, Brynolf Gerlachson. Han lät uppföra en borg här ungefär år 1480. Den användes dock endast i ca 50 år, varefter den drogs in till kronan vid reformationen och avsiktligt brändes ned. Husaby biskopsborg utgrävdes och restaurerades på 1960-talet och har senast renoverats 2004-2007.

Forshem

Hela miljön kring Forshems kyrka med prästgården från 1790, gästgivaregården och järnvägsstationen är av riksintresse för kulturmiljövården.

Forshems kyrka är en medeltida kyrka, med ett långhus från mitten av 1100-talet. Inmurade i väggarna finns sex berömda stenreliefer från mitten av 1100-talet, som är utförda av samme mästare som skapat stenreliefer i Skara domkyrka. På kyrkogården finns många medeltida gravar, flera av dem med liljestenar. Forshems kyrka är byggd i sandsten och är Nordens enda gravkyrka. De som inte kunde åka till Kristi grav i Jerusalem kunde istället åka till Forshem, som därmed blev en pilgrimskyrka. I anslutning till kyrkan finns även ett stenmuseum, riddarutställning och örtagård.

Forshems Gästgivaregård är en av landets äldsta med anor från 1564. Restaurangen hämtar i så stor utsträckning som möjligt sina råvaror från lokalområdet och är certifierad enligt Slow Food.

Martorpsfallen.

Foton: Helena Långström Schön.

Detaljerad beskrivning av turen

Resan startar vid Lidköpings busstation med buss 106 mot Götene. Avstigning vid hållplats Skälvum. Resan tar ca 20 minuter. Se faktsidan för information om tidtabell och biljetter.

Vandring på pilgrimsleden

När du stiger av i Skälvum, går du över vägen och tar sedan den lilla vägen mot Husaby bredvid Skälvums kyrka. Efter ca 3 kilometer är du framme i Husaby. Besök kyrkan och skaffa dig ett pilgrimspass. Följ sedan den skyltade pilgrimsleden till Forshem. Vid Oxelbacken efter ca 10 km finns en raststuga.

Sevärt på vägen

Boning i berget. Gör en avstickare på ca 500 meter till Lasses grotta och besök den enkla stenbostad där Lasse och Inga Eriksson bodde på 1800-talet. Här finns möjlighet att fylla på vatten.

Vattenfall. Martorpsfallet är på våren en vacker plats när vattnet rinner över klevkanten.

Museum. I Gössäter finns ett bokmärkesmuseum, där du kan ta en fika och titta på bokmärken.

Forshem. Väl framme i Forshem tar du tåget tillbaka till Lidköping. Passa på att göra ett besök i Forshems kyrka, titta på riddarutställningen i församlingshemmet och ta en paus i pilgrimshärbärgets med örtagården och stenmuseet alldeles bredvid. Eller varför inte göra ett besök på Forshems Gästgivaregård innan tåget tar dig hemåt.

Pilgrimens sju nyckelord

- Frihet
- Långsamhet
- Enkelhet
- Bekymmerslöshet
- Tystnad
- Delande,
- Andlighet

Källor: Kring Väneren - En vägvisare till kultur och natur. Vänermuseum 2001.
Vägvisare till Kinnekulle, Länsstyrelsen i Västra Götaland, 2007. Pilgrimsleden Husaby - Forshem, infofolder från Kinnekulle församling.
www.kinnekulle.se

Foto: Helena Långström Schön.

Foto: Helena Långström Schön.

Husaby kyrka.

1000-årsaltaret i Husaby.

Forshems kyrka.

Österplana kyrka.

Foto: Helena Långström Schön.

Information

Restauranger

Forshems Gästgivaregård.
Tel. 0501-420 55, www.forshem.se

Fika och enklare maträtter

Hembygdsgården i Husaby.

Echsets Café, Husaby Furuborg.
Tel. 0511-34 31 13. www.echset.se

Bokmärkesmuséet i Gössäter.
Tel. 0510-54 04 00, www.bokmarken.se

Övernattning

Echsets B&B, Husaby Furuborg.
Tel. 0511-34 31 13. www.echset.se

Pensionat Karlslund, Gössäter.
Tel. 0501-420 55, www.forshem.se

Pilgrimshärbärgen vid Österplana kyrka och i Forhem.
Kollängens Vandrarhem.
Tel. 0511-102 48, 0708-42 04 92 www.kollangen.se

För fler alternativ till boende samt stuguthyrning
kontakta Turistbyrån i Lidköping,
Tel. 0510-200 20, www.lackokinnekulle.se

Aktiviteter

Skälvums kyrka

Husaby kyrka

Biskopsborgen, Husaby.

Bokmärkesmuseet i Gössäter.
Tel. 0510-54 04 00, www.bokmarken.se

Forshems kyrka, riddarutställning, örtagård och stenmuseum.
Tel. 0501-420 10. www.svenskakyrkan.se/kinnekulle

Lasses grotta, Husaby.

Tidtabeller och biljetter

För tider och priser se www.vasttrafik.se eller kontakta
kundservice Västtrafik 0771-41 43 00.

Mer information

Vandringsledskartor och guider finns att hämta/köpa på
Turistbyrån i Lidköping och hos Info Points på Kinnekulle.
Turistbyrån, Tel. 0510-200 20, www.lackokinnekulle.se

Info Points Kinnekulle:

Falkängen, Handens Hus, Kinnekullegården,
Medelplanagården, Forshems församlingshem,
Hellekis Trädgårdscfé & Kök, Echset i Husaby, Kinnekulle
Camping, Kollängens Tingshus, Broby Struts, Coop Nära
Hällekis, Utkikstornet, Högkullen, Kinnekullebacken,
Medborgarkontoret Götene kommun,
Äventyrslandet Kinnekulle, Handlar'n Källby, Lundsbrunns
Konferens & Kurort och ICA Kvantum Götene.

Reservation för fel och ändringar. Kolla öppettider med turistbyrån eller resp. aktör om du vill vara säker på
att det är öppet.

Fotograf: Helena Långström Schön.

Foto: Johanna Olsson.

Vänerskärgården med Kinnekulle

Fortsätt att uppleva Vänerskärgården med Kinnekulle!

Det finns tio förslag på dagsturer i området:

1. Cykla runt Lugnäsberget – Västergötlands minsta platåberg
2. Upptäck Torsö – Vänerns största ö
3. Vandra och cykla på bilfria Brommö
4. Kinnekulle runt på cykel
5. Vandra på Kinnekulle
6. Vandra pilgrimsleden mellan Husaby och Forshem
7. Hällekis-Årnäs på cykel – upplev Vänerskärgården!
8. Historisk cykeltur på Kålland
9. Naturskön cykeltur till Hindens Rev
10. Upplev Läckö-Spiken

Dessa hämtar du på turistbyrån eller laddar ner på www.vanerkulle.se Där kan du även lämna synpunkter på förbättringar.

Vill du stanna längre?

Kombinera gärna flera dagsturer. Denna tur passar särskilt bra att kombinera med tur 2. Upptäck Torsö - Vänerns största ö. Tips på övernattnings hittar du på faktasidan till respektive dagstur.

Senast uppdaterad 2008-06-15.

Visa hänsyn

Många av dagsturerna tar dig genom ett naturreservat. Varrädd om vår natur, så att fler får uppleva den. För varje naturreservat finns särskilda bestämmelser om texeldning, tältning och hundar. Skyltar talar om vad som gäller där just du är.

Produktion: Hushållnings-sällskapet Skaraborg 2008

Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle

Unesco beslutade den 2:e juni 2010 utse Vänerskärgården med Kinnekulle som Sveriges andra Biosfärområde. Målet med ett biosfärområde är att främja ekonomisk utveckling samtidigt som ett långsiktigt hållbar samhälle skapas. Bevarande av områdets höga natur och kulturvärden skall kombineras med utveckling och förnyelse på ett sådant sätt att varken människors välbefinnande eller naturens mångfald och rikedom äventyras

Reseförslagen är framtagna av biosfärkandidatområdet Vänerskärgården med Kinnekulle och är ett led i att skapa tillgänglighet till vårt landskap samtidigt som vi värnar om miljön.

Utvecklingen av biosfärområdet är ett samverkansprojekt mellan Götene, Lidköping och Mariestads kommuner. Det finansieras delvis av Västra Götalandsregionens miljönämnd och Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

www.vanerkulle.se